

6 Αυγούστου, 1996

[ΚΑΛΛΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΥΠΡΟΥ,

Αιτητές,

v.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΜΕΣΟΥ- ΑΜΑΘΟΥΝΤΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 674/96)

Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Δικαιοδοσία — Προϋπόθεση υπαρξης εκτελεστής πράξης — Απαιτήση πλήρους επιχειρηματολογίας επί του ζητήματος και διευκρίνισης των γεγονότων.

5

Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Αίτηση για προσωρινό διάταγμα αναστολής της επίδικης απόφασης — Αρχές παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας — Προϋποθέσεις έκδοσης του διατάγματος — Έκδηλη παρανομία και ανεπανόρθωτη ζημία — Δεν στοιχειοθετήθηκαν στην κριθείσα περίπτωση.

10

Οι αιτητές με μονομερή αίτηση επεδίωξαν την αναστολή της ισχύος των ενεργειών των καθ' ων η αίτηση, δηλαδή του τρόπου δρομολόγησης της διαδικασίας λήψης προσφορών σχετικών με το αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού - Αμαθούντος.

15

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την αίτηση, αποφάσισε ότι:

1. Το πρώτο ζήτημα που πρέπει να εξετασθεί είναι το παραδεκτό της προσφυγής. Στην διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας το Δικαστήριο είχε εγείρει αυτεπάγγελτα το ζήτημα. Τέθηκε το ερώτημα στον ευπαίδευτο συνήγορο των αιτητών κατά πόσο η προσβαλλόμενη πράξη είναι εκτελεστή διοικητική πράξη που υπόκειται σε προσφυγή δυνάμει του Άρθρου 146.1 του Συντάγματος ή κατά πό-

25

σο πρόκειται για προπαρασκευαστική πράξη η οποία αποτελεί μέρος της όλης διοικητικής διαδικασίας η οποία συμπληρώνεται με την κατακύρωση των προσφορών.

- 5 Δεν έχει ακουσθεί πλήρη επιχειρηματολογία επί του θέματος. Πρόσθετα τα γεγονότα δεν έχουν επαρκώς διευκρινιστεί στο παρόν στάδιο. Πρόκειται για ζήτημα δικαιοδοσίας του δικαστηρίου. Υπό το φως των όσων έχουν αναφερθεί πιο πάνω το δικαστήριο δεν έχει πρόθεση να εκφράσει την τελική του κρίση επί του θέματος. Θα το πράξει σε κατοπινό στάδιο για να ακούσει πλήρη επιχειρηματολογία και από τις δυο πλευρές και για να διευκρινιστούν επαρκώς τα γεγονότα.

10
15 Ωστόσο, το Δικαστήριο, θα έτεινε προς την προκαταρκτική άποψη ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αποτελεί εκτελεστή διοικητική πράξη.

2. Προσωρινή προστασία μπορεί να διαταχθεί μόνο αν πεισθεί το Δικαστήριο από τα στοιχεία του φακέλου ή αποδεικτικά στοιχεία που υποβάλλει ο αιτών ότι:

20 “α. πρόκειται περί αναστολής εκτέλεσεως θετικής πράξεως (επί παραλείψεως δεν νοείται αναστολή),

25 β. η εκτέλεση της πράξεως μπορεί να προκαλέσει ζημία στον αιτούντα,

γ. η ζημία αυτή θα είναι:

30 άμεση (δηλαδή δεν θα αφορά τρίτο και εμμέσως μόνο τον αιτούντα),

35 προσωπική (δηλαδή θα τον αφορά ατομικά και όχι απλώς ως μέλος της ολότητας, όπως κατά κανόνα επί κανονιστικής πράξεως της διοικήσεως),

40 ανεπανόρθωτη ή δύσκολα επανορθώσιμη (όπως η κατεδάφιση ενός κτιρίου, η κοπή ενός δέντρου, η καταστροφή γενικά ενός πράγματος, π.χ. φυτειών, τροφίμων, φαρμάκων κλπ, η αφαίρεση βιοπορισμού, στέγης, σπουδαστικής ιδιότητας κοκ),

δ. συντρέχει δημόσιο συμφέρον για την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξεως.”

Οι αρχές οι οποίες διέπουν την άσκηση της δικαιοδοσίας του δικαστηρίου για έκδοση προσωρινού διατάγματος, δυνάμει του Καν. 13 του Διαδικαστικού Κανονισμού του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου, 1962, έχουν διατυπωθεί σε σειρά αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

5

Έχει νομολογηθεί ότι η έκδηλη παρανομία αποτελεί λόγο για χορήγηση προσωρινού διατάγματος έστω και αν δεν έχει αποδειχθεί ανεπανόρθωτη ζημία και έστω και αν θα προκληθούν σοβαρά προβλήματα στην Διοίκηση. Ωστόσο αποτελεί λόγο που θα πρέπει να προσεγγίζεται με μεγάλη προσοχή γιατί δυνατόν να ισοδυναμεί με έκδοση απόφασης επί της ουσίας. Η αναστολή αποτελεί πάντοτε ζήτημα διακριτικής ευχέρειας του δικαστηρίου και όχι ζήτημα δικαιώματος. Η ανεπανόρθωτη ζημία από την επίδικη διοικητική πράξη πρέπει να εξειδικεύεται στην αίτηση με συγκεκριμένο και σαφή τρόπο.

10

15

Στην κρινόμενη υπόθεση η ανεπανόρθωτη ζημιά δεν εξειδικεύεται με τρόπο σαφή στην αίτηση. Περαιτέρω δεν πρόκειται καθόλου για ανεπανόρθωτη ζημιά, ούτε για ζημιά που είναι άμεση και προσωπική ζημιά των αιτητών. Δεν τους αφορά άμεσα και ατομικά αλλά μόνο έμμεσα.

20

Σε σχέση με το θέμα της έκδηλης παρανομίας, η παραβίαση δε φαίνεται να είναι οφθαλμοφανής. Χρειάζεται διερεύνηση αντιφατικών γεγονότων. Ακολουθεί πως δεν έχει αποδειχθεί έκδηλη παρανομία.

25

Η αίτηση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

30

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Cyprus Potato Marketing Board v. Cobelfret (1991) 1 A.A.Δ. 91,

Moyo and Another v. Republic (1988) 3 C.L.R. 1203,

35

Sofocleous v. Republic (1971) 3 C.L.R. 345,

Georghiades v. Republic (No. 1) (1965) 3 C.L.R. 392,

40

Κροκίδου κ.ά. v. Δημοκρατίας (1990) 3 A.A.Δ. 1857,

Rodat v. Republic (1988) 3 C.L.R. 937.

Αίτηση.

Μονομερής αίτηση για προσωρινό διάταγμα το οποίο να απαγορεύει στους Καθ' ων η αίτηση να κατακυρώσουν οποιαδήποτε από τις υποβληθείσες μέχρι σήμερα προσφορές με την εκτέλεση μελέτης και επίβλεψης των κατασκευαστικών εργασιών του αποχετευτικού συστήματος Λεμεσού - Αμαθούντος, καθώς και διάταγμα που να διατάσσει όπως σταματήσει κάθε διαδικασία ανάθεσης και/ή προώθησης και/ή υλοποίησης του έργου μέχρι την εκδίκαση της προσφυγής.

Κλεοβούλου και Καλλένου, για τους Αιτητές.

Cur. adv. vult.

15

ΚΑΛΛΗΣ, Δ.: Στις 2.8.96 οι αιτητές καταχώρησαν την παρούσα προσφυγή με την οποία ζητούν την πιο κάτω θεραπεία:

20

“Δήλωση του Σεβαστού Δικαστηρίου ότι η ενέργεια των Καθ' ων η αίτησης να ζητήσουν την υποβολήν προσφορών συμβούλων μηχανικών για την εκτέλεση της μελέτης και επίβλεψης των κατασκευαστικών εργασιών του αποχετευτικού συστήματος Λεμεσού-Αμαθούντας, Β Φάση χωρίς διαγωνισμό και/ή χωρίς δημοσίευση και/ή χωρίς διακύρηξη και/ή μόνο από πρόσωπα της επιλογής των καθ' ων η αίτηση και/ή κατ' αποκλεισμό των Κυπρίων Πολιτικών Μηχανικών είναι άκυρη και/ή παράνομη και/ή στερείται εννόμου αποτελέσματος.”

25

30 Με μονομερή αίτηση της ίδιας ημερομηνίας ζητούν ως “κατεπείγον μέτρο”:

35

“Α. Προσωρινό διάταγμα του Δικαστηρίου που να απαγορεύει στους Καθ' ων η αίτηση να κατακυρώσουν οποιαδήποτε από τις υποβληθείσες μέχρι σήμερα προσφορές σχετικά με την εκτέλεση μελέτης και επίβλεψης των κατασκευαστικών εργασιών του αποχετευτικού συστήματος Λεμεσού-Αμαθούντας, Β' Φάση, και/ή να απαγορεύει στους Καθ' ων η αίτηση να συνάψουν σύμβαση με οποιοδήποτε από τους προσφοροδότες που υπέβαλαν μέχρι σήμερα προσφορά σε σχέση με το ως άνω έργο, μέχρι την καταχώριση ένστασης και/ή εκδίκασης της παρούσας ενδιάμεσης αίτησης και/ή μέχρι νεωτέρας διαταγής του Δικαστηρίου και/ή μέχρι την εκδίκαση της προσφυγής.

40

Β. Προσωρινό διάταγμα του Δικαστηρίου που να διατάσσει

τους Καθ' ων η αίτηση όπως παύσουν κάθε διαδικασία ανάθεσης και/ή προώθησης και/ή υλοποίησης του έργου εκτέλεσης μελέτης και επίβλεψης των κατασκευαστικών εργασιών του αποχετευτικού συστήματος Λεμεσού-Αμαθούντας, Β' Φάση, μέχρι την καταχώριση ένστασης και εκδίκασης της παρούσας ενδιάμεσης αίτησης και/ή μέχρι νεωτέρας διαταγής του Δικαστηρίου και/ή μέχρι την εκδίκαση της προσφυγής." 5

Τα γεγονότα πάνω στα οποία βασιίζεται η μονομερής αίτηση φαίνονται στην ένορκη δήλωση του Προέδρου των Αιτητών, ημερ. 2.8.96. Τα συνοψίζω: 10

Οι αιτητές είναι δεόντως εγγεγραμμένο σώμα δυνάμει της σχετικής νομοθεσίας, έχει ως μέλη τους Πολιτικούς Μηχανικούς της Κύπρου και ως σκοπό του, μεταξύ άλλων, την προστασία των δικαιωμάτων και συμφερόντων των μελών του και την προστασία του κύρους του επαγγέλματος των Πολιτικών Μηχανικών Κύπρου εν γένει. 15

Οι Καθ' ων η αίτηση είναι οργανισμός ή συμβούλιο ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και είναι επιφορτισμένοι με την εκτέλεση ή κατασκευή του αποχετευτικού έργου Λεμεσού-Αμαθούντας. Πρόκειται να κατασκευάσουν ή να αναλάβουν την κατασκευή της δεύτερης φάσης του αποχετευτικού της Λεμεσού-Αμαθούντας για το οποίο σε προκαταρκτικό στάδιο θα πρέπει να ανατεθεί η μελέτη και επίβλεψη των κατασκευαστικών εργασιών σε γραφείο μελετών και/ή συμβούλων μηχανικών. Οι εν λόγω μελέτες και επίβλεψη είναι έργο Πολιτικών Μηχανικών και το συγκεκριμένο έργο είναι σχετικά απλό και εντός των δυνατοτήτων πολλών Κυπρίων Πολιτικών Μηχανικών και γραφείων. 20 25 30

Ενώ ως Πολιτικοί Μηχανικοί οι αιτητές ανέμεναν να γίνει διακήρυξη ελεύθερου διαγωνισμού για να μπορέσουν να συμμετάσχουν σ' αυτόν και να υποβάλει το κάθε γραφείο που θα ήθελε μια προσφορά ξαφνικά πληροφορήθηκαν ότι οι Καθ' ων η αίτηση, χωρίς καμιά δημοσιότητα, απηύθηναν επιστολές επιλεκτικά σε αλλοδαπούς οίκους με τις οποίες επιστολές ζητούσαν από τους εν λόγω οίκους να υποβάλουν προσφορές. Τα μέλη των αιτητών ή τα πλείστα μέλη των αιτητών έχουν τόσο την ακαδημαϊκή υποδομή όσο και τεχνικές γνώσεις, πείρα και τεχνικά μέσα ώστε να δύνανται να αντεπεξέλθουν επιτυχώς στις απαιτήσεις του πιο πάνω έργου. 35 40

Με επιστολή τους, ημερ. 11.6.96 (Τεκ. Α) οι αιτητές ζήτησαν

από τους Καθ' ων η αίτηση όπως,

(α) η διαδικασία σταματήσει,

5 (β) δοθούν επαρκείς διευκρινίσεις για ποιες υπηρεσίες έκριναν ως ανίκανους τους Κύπριους Πολιτικούς Μηχανικούς, και

(γ) καθορίσουν συνάντηση για να δοθεί η ευκαιρία στα μέλη των αιτητών να αναπτύξουν τις απόψεις τους.

10

Οι Καθ' ων η αίτηση απάντησαν με επιστολή τους, ημερ. 28.6.96 (Τεκ. Β). Παραθέτω τα κύρια σημεία της απάντησής τους:

15 “(α) Το Συμβούλιο έχει πράγματι μετά από μελέτη και σχετική απόφαση της Ολομέλειας, ζητήσει την υποβολή προσφορών για την εκτέλεση της μελέτης και για την επίβλεψη των κατασκευαστικών εργασιών του αποχετευτικού μέσα στα πλαίσια της Β΄ Φάσης του έργου.

20 (β) Το συνολικό κόστος των αποχετευτικών έργων που θα γίνουν στα επόμενα τρία χρόνια ξεπερνά τα £15 εκατομμύρια λίρες περίπου.

25 Το Συμβούλιο έκρινε ότι μέχρι σήμερα τουλάχιστον δεν υπήρχαν Κυπριακά Γραφεία Μελετών τα οποία να έχουν την δυνατότητα από μόνα τους και χωρίς την επίβλεψη ή την βοήθεια ξένων μεγάλων γραφείων Συμβούλων, να αναλάβουν εξ ολοκλήρου το έργο για το οποίο ζητήθηκαν προσφορές.

30 (γ) Επειδή η χρηματοδότηση του έργου θα γίνει από δάνεια τα οποία έχει συνάψει το ΣΑΛΑ με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕ) και το Ταμείο Κοινωνικής Ανάπτυξης του Συμβουλίου της Ευρώπης οι διεθνείς αυτοί δανειοδοτικοί οργανισμοί παραχωρούν τα δάνεια τους υπό τον όρο ότι οι προσφορές οι οποίες προκηρύσσονται αναφορικά με τα συγκεκριμένα έργα θα είναι διεθνείς ώστε να δίδεται η ευκαιρία συμμετοχής από διεθνείς εταιρείες ή οίκους και ιδιαίτερα από χώρες μέλη των οργανισμών αυτών.

40

(δ)

(ε) Συμφωνούμε απόλυτα μαζί σας ότι η Κύπρος διαθέτει προσοντούχο και άρτια καταρτισμένο δυναμικό αλλά διαφωνού-

με με την άποψη ότι αποκλείονται οποιοιδήποτε Κύπριοι από την συμμετοχή στον διαγωνισμό.

.....

Το Συμβούλιο έχει καθορίσει τα βασικά προσόντα του προ- 5
σωπικού των Συμβούλων χωρίς να αποκλείονται οποιοιδή-
ποτε. Απεναντίας προωθείται η εργοδότηση Κυπρίων συνερ-
γατών ή και υπαλλήλων (σελ. 23-26 των όρων εντολής).

(στ) Πιστεύω ότι θα συμφωνήσετε επίσης μαζί μας ότι το Συμβού- 10
λιο θα πρέπει οπωσδήποτε να διασφαλίσει ότι δεν αποκλείο-
νται Κύπριοι αλλά από την άλλη οι Διεθνείς Δανειοδοτικοί
Οργανισμοί που παραχωρούν τα δάνεια επιθυμούν να δια-
σφαλίσουν ότι θα υπάρξει ίση ευκαιρία και για ξένους ειδι-
κούς για συμμετοχή και υποβολή προσφοράς.” 15

Συνεχίζω με την παράθεση των γεγονότων από την ένορκη δή-
λωση των αιτητών.

Στο παρόν στάδιο οι Καθ' ων η αίτηση αφού έλαβαν κάποιες 20
προσφορές από αλλοδαπούς οίκους τους οποίους οι ίδιοι οι καθ'
ων η αίτηση είχαν επιλέξει και είχαν απευθύνει πρόσκληση προ-
χωρούν στην αξιολόγησή τους και εντός των ημερών πρόκειται να
προχωρήσουν σε κατακύρωση προσφοράς και να συνάψουν σύμ- 25
βαση με τον επιτυχόντα προσφοροδότη. Πιθανόν δε μόλις πληρο-
φορηθούν το γεγονός της καταχώρησης της προσφυγής να προχω-
ρήσουν σε κατακύρωση προσφοράς για να οδηγήσουν τους αιτητές
προ τετελεσμένου γεγονότος. Μια τέτοια εξέλιξη θα επηρεάσει το
αποτέλεσμα της προσφυγής καθότι η προσφυγή θα παραμείνει
άνευ αντικειμένου και θα αφηθεί η κατάφορη παρανομία των καθ' 30
ων η αίτηση να αποδώσει αποτελέσματα.

Σχετικά με την ζημιά που θα υποστούν οι αιτητές γίνεται η πιο
κάτω αναφορά στις παραγράφους 19 και 20 της ένορκης δήλωσης 35
τους:

Το έργο θα έχει κόστος 15 εκατομμύρια λίρες περίπου και αν
αφεθούν οι καθ' ων η αίτηση να ολοκληρώσουν την παρανομία
τους αφενός τα μέλη των αιτητών και οι Κύπριοι Πολιτικοί Μη- 40
χανικοί δεν θα έχουν την ευκαιρία να παράσχουν τις υπηρεσίες
τους και να έχουν ανάλογη αμοιβή αλλά θα τρωθεί ανεπανόρθωτα
το κύρος και η αξιοπρέπειά τους τόσο στο εσωτερικό όσο και στο
εξωτερικό αφετέρου. Ταυτόχρονα και παράλληλα θα έχει τρωθεί
το κύρος και η αξιοπιστία των καθ' ων η αίτηση διότι η παρανο-

μία τους δεν θα αρθεί αλλά θα συνεχίσει και θα δημιουργήσει αποτελέσμα. Αντίθετα η έκδοση του διατάγματος δεν πρόκειται να δημιουργήσει κανένα εμπόδιο στο έργο των καθ' ων η αίτηση, απλά θα αναστείλει την παράνομη ενέργεια τους και ταυτόχρονα θα δώσει 5 σ' αυτούς την ευκαιρία να προχωρήσουν και να προβούν στις νόμιμες ενέργειες της προκήρυξης του διαγωνισμού.

Ο ευπαίδευτος συνήγορος των αιτητών στην αγόρευσή του υποστήριξε ότι πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις για την έκδοση 10 του επίδικου διατάγματος. Τόνισε εμφαντικά ότι οι αιτητές θα υποστούν ανεπανόρθωτη ζημιά και ότι πρόκειται για περίπτωση έκδηλης παρανομίας. Ταυτόχρονα τόνισε ότι η αναστολή δεν θα δημιουργήσει προσκόμματα στη λειτουργία της Διοίκησης.

15 Το πρώτο ζήτημα που πρέπει να εξετάσω είναι το παραδεκτό της προσφυγής Στην διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας είχα εγείρει αυτεπάγγελα το ζήτημα. Έθεσα το ερώτημα στον ευπαίδευτο συνήγορο των αιτητών κατά πόσο η προσβαλλόμενη πράξη 20 είναι εκτελεστή διοικητική πράξη που υπόκειται σε προσφυγή δυνάμει του άρθρου 146.1 του Συντάγματος ή κατά πόσο πρόκειται για προπαρασκευαστική πράξη η οποία αποτελεί μέρος της όλης διοικητικής διαδικασίας η οποία συμπληρώνεται με την κατακύρωση των προσφορών.

25 Ήταν η θέση του ευπαίδευτου συνήγορου των αιτητών ότι η προσβαλλόμενη πράξη αποτελεί εκτελεστή διοικητική πράξη επειδή έχει ήδη δημιουργήσει έννομα αποτελέσματα. Πρέπει να πω ότι δεν έχω ακούσει πλήρη επιχειρηματολογία επί του θέματος. Πρόσθετα τα γεγονότα δεν έχουν επαρκώς διευκρινιστεί στο παρόν 30 στάδιο. Πρόκειται για ζήτημα δικαιοδοσίας του δικαστηρίου. Υπό το φως των όσων έχω αναφέρει πιο πάνω δεν έχω πρόθεση να εκφράσω την τελική μου κρίση επί του θέματος. Προτιμώ να το πράξω σε κατοπινό στάδιο για να ακούσω πλήρη επιχειρηματολογία και από τις δυο πλευρές και για να διευκρινιστούν επαρκώς τα γεγονότα (*Cyprus Potato Marketing Board v. Cobelfret* (1991) 1 35 Α.Α.Δ. 91).

Ωστόσο, όπως βλέπω τα πράγματα τώρα, θα έτεινα προς την προκαταρκτική άποψη ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αποτελεί εκτελεστή διοικητική πράξη. Στήριγμα για αυτή μου την άποψη 40 αποτελούν οι αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας στις Υποθέσεις 9/1934 και 1034/1936 στις οποίες ενώ οι λόγοι ακυρώσεως αναφέροντο στην εγκυρότητα της προκήρυξης των προσφορών η προσφυγή καταχωρήθηκε μετά την κατακύρωση των προ-

σφοδρών.

Η πιο πάνω προκαταρκτική θέση μου δεν με εμποδίζει από του να εξετάσω την ουσία της αίτησης.

5

Σύμφωνα με τον Δαγτόγλου, Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο, 2η έκδοση, 1994, παραρ. 502, προσωρινή προστασία μπορεί να διαταχθεί μόνο αν πεισθεί το Δικαστήριο από τα στοιχεία του φακέλου ή αποδεικτικά στοιχεία που υποβάλλει ο αιτών ότι:

10

“α. πρόκειται περί αναστολής εκτελέσεως θετικής πράξεως (επί παραλείψεως δεν νοείται αναστολή),

β. η εκτέλεση της πράξεως μπορεί να προκαλέσει ζημία στον αιτούντα,

15

γ. η ζημία αυτή θα είναι:

- άμεση (δηλαδή δεν θα αφορά τρίτο και εμμέσως μόνο τον αιτούντα),

20

- προσωπική (δηλαδή θα τον αφορά ατομικά και όχι απλώς ως μέλος της ολότητας, όπως κατά κανόνα επί κανονιστικής πράξεως της διοικήσεως),

25

- ανεπανόρθωτη ή δύσκολα επανορθώσιμη (όπως η κατεδάφιση ενός κτιρίου, η κοπή ενός δέντρου, η καταστροφή γενικά ενός πράγματος, π.χ. φυτειών, τροφίμων, φαρμάκων κλπ, η αφαίρεση βιοπορισμού, στέγης, σπουδαστικής ιδιότητας κοκ),

30

δ. συντρέχει δημόσιο συμφέρον για την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξεως.”

Οι αρχές οι οποίες διέπουν την άσκηση της δικαιοδοσίας του δικαστηρίου για έκδοση προσωρινού διατάγματος, δυνάμει του Καν. 13 του Διαδικαστικού Κανονισμού του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου, 1962, έχουν διατυπωθεί σε σειρά αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Τις παραθέτω:

35

(1) Το προσωρινό διάταγμα αποτελεί μια εξαιρετική θεραπεία επειδή εκδίδεται εκτός του πλαισίου της δίκης ή της έρευνας της ουσίας της υπόθεσης η οποία αποτελεί το φυσικό βήμα για την άσκηση της διοικητικής δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου και την χορήγηση των σχετικών θεραπειών.

40

(2) Προσωρινό διάταγμα μπορεί να χορηγηθεί αν συντρέχουν οι πιο κάτω προϋποθέσεις:

5 (α) Μαρτυρία για ανεπανόρθωτη ζημία δηλαδή ζημία η οποία δεν μπορεί να θεραπευθεί από οποιαδήποτε από τις θεραπείες οι οποίες είναι διαθέσιμες μετά την ακύρωση της διοικητικής πράξεως. Ακόμη και αν υφίσταται τέτοια ζημία το δικαστήριο μπορεί να αρνηθεί την χορήγηση του διατάγματος αν πρόκειται να δημιουργηθούν ανυπέρβλητα προσκόμματα στη λειτουργία της Διοίκησης, και

15 (β) Έκδηλη παρανομία. (Βλ. *Moyo and Another v. Republic* (1988) 3 Α.Α.Δ. 1203, 1208, *Σοφοκλέους ν. Δημοκρατίας* (1971) 3 Α.Α.Δ. 345, *Γεωργιάδης (αρ. 1) ν. Δημοκρατίας* (1965) 3 Α.Α.Δ. 392).

20 Στην *Κροκίδου κ.ά. ν. Δημοκρατίας* (1990) 3 Α.Α.Δ. 1857 (απόφαση της Ολομέλειας) έχει γίνει επισκόπηση της νομολογίας που σχετίζεται με την σημασία της έκδηλης παρανομίας. Παραθέτω το σχετικό απόσπασμα:

25 “Είναι η κατάλληλη στιγμή να αναφερθούμε στη σημασία της φράσης ‘προφανής παρανομία. Το εννοιολογικό της πλαίσιο προσδιόρισε η νομολογία. Η πρώτη διαπίστωση είναι ότι υποδηλώνει τις περιπτώσεις που η παραβίαση είναι οφθαλμοφανής χωρίς να χρειάζεται διερεύνηση αντιφατικών γεγονότων. Στο σημείο αυτό η απόφαση *Φράγκος και Άλλοι ν. Δημοκρατίας* (1982) 3 Α.Α.Δ. 53 στη σελ. 57 διευκρινίζει:

30 ‘For the court to act, the illegality must be palpably identifiable without having to probe into disputed facts.’”

35 Ακολουθεί σε γενικευτική διατύπωση η σημασία του όρου,

‘Although what amounts to flagrant illegality, is nowhere exhaustively defined, it appears to me to involve a clear violation of the procedure envisaged by the law or unquestionable disregard of the fundamental precepts of administrative law ...’

40 Οι σκέψεις του δικαστηρίου επαναλαμβάνονται αυτούσιες στην απόφαση της Ολομέλειας *Sydney Alferd Moyo & Another v. The Republic* (1988) 3 Α.Α.Δ. 1203:

‘For the illegality to qualify as flagrant, it must be glaring and as such self-evident and immediately identifiable.’

Θα προσθέταμε ότι η έκδηλη παρανομία είναι έννοια που προκύπτει από την αντιδιαστολή της προς την παρανομία.”

5

Έχει νομολογηθεί ότι η έκδηλη παρανομία αποτελεί λόγο για χορήγηση προσωρινού διατάγματος έστω και αν δεν έχει αποδειχθεί ανεπανόρθωτη ζημία και έστω και αν θα προκληθούν σοβαρά προβλήματα στην Διοίκηση. Ωστόσο αποτελεί λόγο που θα πρέπει να προσεγγίζεται με μεγάλη προσοχή γιατί δυνατόν να ισοδυναμεί με έκδοση απόφασης επί της ουσίας. Η αναστολή αποτελεί πάντοτε ζήτημα διακριτικής ευχέρειας του δικαστηρίου και όχι ζήτημα δικαίωματος (Βλ. *Σοφοκλέους*, πιο πάνω). Η ανεπανόρθωτη ζημία από την επίδικη διοικητική πράξη πρέπει να εξειδικεύεται στην αίτηση με συγκεκριμένο και σαφή τρόπο (Βλ. *Rodat v. Republic* (1988) 3 Α.Α.Δ. 937, 942).

10

15

Στην κρινόμενη υπόθεση η ανεπανόρθωτη ζημία δεν εξειδικεύεται με τρόπο σαφή στην αίτηση. Περαιτέρω δεν πρόκειται καθόλου για ανεπανόρθωτη ζημία, ούτε για ζημία που είναι άμεση και προσωπική ζημία των αιτητών. Δεν τους αφορά άμεσα και ατομικά αλλά μόνο έμμεσα (Βλ. Δαγτόγλου, πιο πάνω). Για το λόγο αυτό η αίτηση δεν μπορεί να πετύχει.

20

25

Σε σχέση με το θέμα της έκδηλης παρανομίας, όπως βλέπω τα πράγματα τώρα, η παραβίαση δεν φαίνεται να είναι οφθαλμοφανής. Ενόψει του περιεχομένου της επιστολής, Τεκ. Β, χρειάζεται διερεύνηση αντιφατικών γεγονότων. Ακολουθεί πως δεν έχει αποδειχθεί έκδηλη παρανομία.

30

Η αίτηση απορρίπτεται. Καμιά διαταγή για τα έξοδα.

Η αίτηση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.